

Folketingets Sundhedsudvalg
skrivelse til medlemmer af Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg til informativ brug forud for foretræde torsdag
d. 17.1.19, kl. 14.15-14.30

Deputation:
Kirsten Fenger Hvilsted
Borger, uddannet som læge, modstander af 6-års-reglen for læger

Aabenraa, d. 16.1.2019

6-års-fristen for læger

tidligere 4-års-fristen for læger og 5-års-fristen for læger, kaldes også 4-års-reglen, 5-års-reglen og 6-års-reglen

Kære medlemmer af Folketingets Sundhedsudvalg

På forhånd tak for foretrædet for Folketingets Sundhedsudvalg torsdag d. 17.1.2019. Jeg glæder mig meget til at komme og præsentere mine synspunkter.

Jeg hedder Kirsten Fenger Hvilsted, er 38 år, læge fra Syddansk Universitet, juni 2009.
Jeg er faldet for 6-års-reglen for læger. Og det er vi flere, der er.

Denne har til formål at belyse følgende:

▲ **6-års-reglen skader dens oprindelige formål:
At sikre speciallægedækning til hele Danmark**

▲ **6-års-reglen er til skade for de mennesker, der direkte rammes: Læger, som gerne vil arbejde og bidrage til det danske sundhedsvæsen**

▲ **6-års-reglen er derfor til skade for de borgere, som en 6-års-ramt læge ellers kunne have hjulpet**

Hvorfor virker 6-års-fristen ikke efter hensigten?

Konsekvensen af at falde for 6-års-fristen er at blive stillet bagerst i køen til opslåede hoveduddannelsesforløb. Uanset hvordan ens kvalifikationer i øvrigt er. Selv har jeg sent fundet ud af, at jeg gerne vil være børnelæge. Jeg arbejder i Aabenraa i Sønderjylland, afdelingen har godkendt mig til at søge hoveduddannelse. I går var jeg inviteret til jobsamtale med henblik derpå. Med uden en dispensation og med andre foran i køen, var det nyttesløst at møde op. Fordi jeg er faldet for 6-års reglen, kan jeg nemlig ikke komme videre mod at blive børnelæge, hvis der er andre interesserede, der søger. Dette til trods for at der mangler børnelæger i Aabenraa.

Jeg forstår ikke, at man i et sundhedsvæsen med mangel på speciallæger accepterer, at nogle kompetente læger reelt stilles uden for døren til hoveduddannelserne.

Sundhedsvæsenet efterspørger ikke evigheds-reservelæger. Sundhedsvæsenet efterspørger speciallæger.

Hvis vi i Danmark vil have et sundhedsvæsen i verdensklasse, mener jeg, at man er nødt til at udnytte de kapaciteter, der er tilgængelige. En læge faldet for 6-års-fristen har efter al sandsynlighed et uudnyttet potentiale. Det er uhensigtsmæssigt og spild af læge-uddannelseskroner, hvis disse 6-års-faldne læger må bosætte sig i Norge, Sverige eller andre lande for at blive speciallæger.

På den ene side er det naturligvis godt for medicinalindustrien, hvis et job trækker der. Så vidt jeg ved, opnår et stigende antal yngre læger uden speciallægeuddannelse årligt ansættelse i medicinalindustrien, jeg har set nogle tal på omkring 130 gennem de seneste år.

Yngre Læger og Lif (Lægemedielindustriforeningen) har i 2014, 2015, 2016 og 2018 afholdt i alt 8 informationsmøder om jobs i lægemiddelindustrien. Over 1000 læger har deltaget.

Det er selvfølgelig fint, at nogle læger vælger at arbejde i lægemiddelindustrien. Der er der også brug for dem. Samtidigt befinder disse læger sig altså uanset hvad langt væk fra det danske offentlige sundhedsvæsen.

Hensigten med den daværende 4-års-frist var at opsætte et skræmmebillede, som skulle få den enkelte læge til at

skynde sig at blive speciallæge.

Men hverken 4-, 5- eller 6-års-fristen har nogen aktualitet i at løse speciallægemanglen. 4-, 5- og 6- års fristerne har ganske enkelt haft deres tid.

Så hvorfor ikke afskaffe den - og i stedet lade fagligt kompetente læger uddanne sig til speciallæger i Danmark?

Hvorfor falder nogle læger for 4-, 5- og 6-årsreglerne?

Der er stor forskel på læger både hvad angår personlighed, temperament, holdninger og privatliv. Derfor er der også forskel på, hvordan læger lærer, og dermed også hvilke specialer, vi egner os til. Arbejdet inden for de forskellige specialer er meget varieret. Det at lære et speciale at kende, herunder rutiner, samarbejde og medicinsk faglighed er en proces, der tager tid. Nogle har set sig varme på et bestemt speciale, før de begynder på medicinstudiet. Andre er nødt til at arbejde med noget forskelligt og prøve sig af i flere år efter de er blevet færdige som læger, inden de finder det speciale, hvor de som læger egner sig bedst.

Derfor er vi også nogle, som ikke er gået den lige vej. Det er ikke et udtryk for ligegyldighed, dovenskab, manglende vilje til at flytte til den anden ende af landet, eller manglende faglig kunnen. Derimod er det et udtryk for, at vi har en bredere profil.

Konsekvenser af 6-års-fristen

Konsekvensen af at fastholde den nuværende 6-års frist er, at der står en gruppe læger, som er kompetente, men har meget svært ved at komme videre mod at blive speciallæger - i hvert fald i Danmark.

Den almindelige dansker er efter min mening ikke tjent med, at dygtige, kompetente, flittige og arbejdsomme læger rejser væk - og oftest bliver væk.

En anden konsekvens, som nok svært lader sig afspejle i statistikkerne, er, at nogle læger presses igennem systemet meget hurtigt: Der kan være læger med behov for mere tid og erfaring - for at nå at lande på den rette hylde - end tidsfristen tillader. Vi får derfor også nogle meget grønne speciallæger, som måske ikke altid kan matche den erfaring og modenhed, som må forventes af en speciallæge. Jeg er i besiddelse af en mail fra en næsten speciallæge uddannet i 2009, som har netop denne bekymring.

6-års fristen som skræmmebillede

Er dette måske meningen: At læger, som falder for 4-5-6-årsreglerne skal fungere som skræmmebillede for andre læger - og dermed skubbe dem, der skræmmes, hurtigt videre i speciallægeuddannelserne?

Er det et godt skræmmebillede, at en læge ikke får udnyttet sine kompetencer, og dermed bremses eller i værste fald forhindres i at gøre en masse godt for sine potentielle patienter? Er de danske læger, som er faldet for 4-, 5- og 6-årsreglen, og nu er veletablerede i Norge virkelige eksempler på, at de her tidsfristregler har virket?

Der mangler stadigvæk speciallæger i Danmark

4-, 5- og 6-års-fristen har ikke sikret speciallægedækning til hele Danmark. Der mangler stadigvæk speciallæger. I stedet har disse tidsfrister forhindret kompetente læger i at specialisere sig i Danmark. I Norge er der attraktive forhold for læger, som skal specialisere sig. Der er for eksempel mulighed for at gå på nedsat tid og man kan selv vælge, hvornår man ønsker at tage sygehusdelen, hvis man for eksempel er i gang med at uddanne sig til almenmediciner for at blive alment praktiserende læge. Og på sygehuset kan man efter typisk et års tid få en fast stilling, hvilket er en jobgaranti.

Med udgangspunkt i en beretning om et dansk ægtepar, som nu har uddannet sig til speciallæger og bosat sig i Norge, vil jeg i mit oplæg eksemplificere, at 6-års-fristen ikke virker efter hensigten. I stedet for tvinger 6-års fristen læger uddannet på danske universiteter til at søge mod udlandet for at arbejde og specialisere sig.

Vi ser, at flere er taget til Norge og Sverige for at specialisere sig der, hvilket er ret ærgerligt, når der er speciallægemangel i de fleste af de fem regioner i Danmark.

Der er alt at vinde og intet at tabe ved at afskaffe 6-års-fristen for læger!
Jeg glæder mig til at møde jer.

Med venlig hilsen

Kirsten Fenger Hvilsted